

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Justitie en Veiligheid
De heer prof. mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 14 oktober 2020

betreft Vragen n.a.v. publicatie Commissiemededeling betreffende de EU-strategie voor de veiligheidsunie
(COM(2020)605)

ons kenmerk 167682u

Geachte heer Grapperhaus,

De leden van de vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad en voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer hebben met belangstelling kennisgenomen van de op 24 juli 2020 door de Europese Commissie gepubliceerde Commissiemededeling: De EU-strategie voor de veiligheidsunie¹ en het bijbehorende BNC-fiche. De leden van de GroenLinks-fractie wensen de regering over deze mededeling enkele vragen te stellen.

De leden van de GroenLinks-fractie onderschrijven de doelen en begrijpen de aanpak van de Europese Commissie omtrent het aanpakken van mensenhandel, cybercriminaliteit, georganiseerde misdaad en pogingen om radicalisering tegen te gaan. De keuze van de Europese Commissie om een sterke focus te leggen op het onderwerp digitalisering in relatie tot veiligheid en criminaliteit onderschrijven deze leden evenzeer. Aan het slot van deze brief treft u enkele vragen op dit punt. Eerst zouden de aan het woord zijnde leden graag een fundamentele gesprek aangaan met de regering over de gepresenteerde EU-strategie voor de veiligheidsunie.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich af wat er zou moeten gebeuren op klimatologisch gebied voordat de gevolgen van klimaatverandering een integraal onderdeel zouden moeten vormen van de EU-strategie voor de veiligheidsunie? Klimaatverandering wordt nu genoemd in de derde zin van de inleiding, maar verder in zijn geheel niet. Hoe kijkt de regering hier tegenaan?

De Europese Commissie schrijft: "*Terrorisme, georganiseerde criminaliteit, drugshandel en mensenhandel vormen rechtstreekse bedreigingen voor de burgers en onze Europese manier van leven*"². De Europese Commissie schrijft dat er sprake is van een neerwaarts spiraal van aanslagen. Kan de regering de cijfers opvragen bij de Europese Commissie van deze neerwaartse spiraal in de laatste tien jaar?

¹ COM(2020)605 final.

² COM(2020)605 final, p.1.

datum 14 oktober 2020

ons kenmerk 167682u

blad 2

De leden steunen de Europese Commissie inzake maatregelen om de publieke ruimte in steden veiliger te maken door objecten slim te plaatsen in de publieke ruimte, zodat er minder met voertuigen aanslagen kunnen worden gepleegd. Deelt de regering deze visie van de Europese Commissie en is zij het met de leden van de GroenLinks-fractie en de Europese Commissie eens dat plekken waar auto's en vrachtwagen niet kunnen komen, veiligere publieke ruimten worden? Weet de regering wat de Europese Commissie op dit punt concreet wil doen en gaat de regering hier proactief op handelen, ook gelet op de rapporten van de NCTV? Graag verzoeken de aan het woord zijnde leden om een reactie van de regering op het gebied van veiligheid voor burgers en onze manier van leven, en een reflectie over de voordelen van deze integrale aanpak voor de publieke ruimte.

Zou het volgens de regering kunnen zijn dat de Europese Commissie ten onterechte klimaatverandering niet als rechtstreekse dan wel indirecte bedreiging ziet? Is het immers niet zo, dat zowel het aantal slachtoffers, als de impact op onze manier van leven door klimaatverandering veel groter is dan dat terrorisme in potentie is? De genoemde leden onderschrijven de inspanningen van de Europese Commissie op het terrein van terrorisme en het bestrijden van terroristische inhoud op internet ten zeerste. De Europese Commissie schrijft: "*De lidstaten behouden de primaire verantwoordelijkheid voor de bestrijding van terrorisme en radicalisering*"³. Is de regering van mening dat het klimaat- en pandemievraagstuk niet bij uitstek een bij de EU passend vraagstuk betreft, ook wat betreft veiligheid? En is de regering bereid hierover met de Europese Commissie in gesprek te treden?

"*De COVID-19-crisis heeft er ook toe geleid dat wij onze notie van veiligheidsbedreigingen en de bijbehorende beleidsmaatregelen hebben herzien*"⁴, aldus de Europese Commissie. In totaal schrijft de Europese Commissie negen keer over COVID-19 in haar strategie. Negen keer is dit in relatie tot het digitale domein. Zo schrijft de Europese Commissie zowel over de oplossingen om door te kunnen blijven werken vanuit thuis dankzij technologie, waardoor men tegelijkertijd digitaal kwetsbaarder wordt voor desinformatie, als over pogingen om het politiek narratief te beïnvloeden en over de online zwendel in gezondheidsproducten. Hoe beoordeelt de regering dit en weet de regering of COVID-19 nog tot andere inzichten heeft geleid in de notie qua veiligheidsbedreigingen en mogelijk bijbehorende beleidsmaatregelen? Zo ja, zou de regering deze inzichten willen delen, inclusief de *lessons learned*? Zo niet, zou de regering deze inzichten bij de Europese Commissie willen opvragen?

Weet de regering of de Europese Commissie de conclusie trekt dat COVID-19 ook een gevolg is van onze manier van leven, of dat straks een ander virus dit kan zijn? Zo ja, hoe verhouden pandemieën zich dan tot veiligheidsvraagstukken? En welke conclusies op veiligheidsgebied moet je verbinden aan de vaststelling dat 'onze manier van leven' een bedreiging vormt voor 'onze manier van het leven'? Zo nee, zou de regering dit bij de Europese Commissie willen bepleiten?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de Europese Commissie eerder bereid is haar notie van veiligheidsbedreigingen en de bijbehorende beleidsmaatregelen te herzien. Is de regering in dat licht bereid het voorgaande omtrent klimaatverandering en COVID-19 te adresseren bij de Europese Commissie?

³ COM(2020)605 final, p.19.

⁴ COM(2020)605 final, p.1.

datum 14 oktober 2020

ons kenmerk 167682u

blad 3

Tot slot hebben de leden van de GroenLinks-fractie nog de volgende vragen:

- Welke drukmiddelen zijn er ten opzichte van de private sector om relevante informatie te verkrijgen in het kader van de bestrijding van cybercriminaliteit, witwassen, georganiseerde misdaad, die deze bedrijven vanuit concurrentieoverwegingen niet willen delen?
- Kan de regering bij de Europese Commissie opvragen om inzichtelijk te maken op welke wijze artificiële intelligentie (AI) wordt toegepast binnen de Europese Unie om veiligheidsissues te adresseren? Zowel door overheden als bedrijven? Hoe zit het met digitale aanval- len vanuit de Verenigde Staten in de laatste tien jaar?
- Welke dreiging gaat er uit van drones die vanaf de andere kant van de wereld dankzij 5G kunnen worden bestuurd? Heeft de regering hier analyses van gemaakt?
- De Europese Commissie schrijft "*Huishoudens, banken, financiële diensten en ondernemingen (met name in het midden- en kleinbedrijf) worden zwaar getroffen door cyberaanval- len*".⁵ Weet de regering hoe groot deze schade is? Is hier onderzoek naar gedaan? Welke sectoren worden het meeste getroffen?

De leden van de vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad en voor Justitie en Veiligheid zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

M.H.M. Faber - van de Klashorst
Voorzitter van de vaste commissie
voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad

M.M. de Boer
Voorzitter van de vaste commissie
voor Justitie en Veiligheid

⁵ COM(2020)605 final, p.3.